

گنبد الله الله

گنبد الله الله که بر فراز آرامگاه برجی شیخ صفی قرار گرفته و در واقع هسته مرکزی مجموعه به شمار می رود، به دست صدرالدین موسی ساخته شده است. نمای بیرونی آن برج، آجری استوانه ای شکلی است به ارتفاع 5/17 یا 18 متر و محیط 22 متر که بر روی قاعده سنگی هشت ضلعی قرار گرفته و به گنبدی کم خیز و عرق چینی شکل در بالا ختم می شود. بر روی بدنه برج با کاشی معقلی فیروزه ای رنگ کلمه جلاله الله تکرار شده و بدین سبب آن را گنبد الله الله نامیده اند. تزیینات ساقه و خود گنبد نیز با همان کاشی فیروزه ای رنگ در متن آجر و به شکل لوزیهای مکرر اجرا شده است. در محل اتصال برج به ساقه گنبد کتیبه ای از آیات قرآنی به خط ثلث با کاشی معرق سفید در متن لاجوردی، به چشم می خورد. این برج دو نمای ورودی در شمال و جنوب دارد؛ نمای شمالی با احداث قندیل خانه و اتصال با آن تقریباً گم شده است، اما قاب کاشی دور آن هنوز از بیرون به چشم می خورد؛ نمای جنوبی که به قبله قاپوسی مشهور است و رو به صحن مقابر دارد، زمانی ورودی اصلی آرامگاه بوده که پس از احداث قندیل خانه در دوره شاه طهماسب، متروک شده است. شاید برج آرامگاه شیخ صفی همانند برجهای آرامگاهی قرنهای هشتم و نهم فاقد گنبد بوده یا گنبدی مخروطی شکل داشته که در دوره صفوی به گنبد فعلی تغییر شکل داده است. قبر شیخ در وسط محوطه هشت ضلعی، درون آرامگاه، با صندوق چوبی منبت و خاتم کاری نفیسی پوشیده شده که در گذشته مرصع به جواهرات بوده است. در حاشیه بالای سطوح جانبی آن، کتیبه مفصلی به خط ثلث حکاکی شده است که حاوی عباراتی، از جمله نام صاحب آرامگاه، است. بر جبهه شمالی بدنه صندوق نیز لوحه ای از نقره وجود دارد که در آن نام بانی مرقد، العبد موسوی الصفوی، در عباراتی آمده است. دیوارهای درون آرامگاه تا محل اتصال آنها به گنبد همه گچکاری شده و بر روی آن پرده هایی از جنس کرباس با نقوش اسلیمی و گل به سبک نقاشیهای دوره صفوی تزیین و به دیوارها میخکوب شده است. زیر گنبد یک ترنج تزیینی بزرگ از گچبری رنگ آمیزی شده قرار دارد که با نقوش روی پارچه دیوارها هماهنگ است. گویا قندیل با ارزشی از طلا و نقره در سقف آرامگاه نصب بوده که در حال حاضر اثری از آن بر جا نیست. ازارة آرامگاه تا ارتفاع 254 متر در حال حاضر تخته کوبی شده و مشخص نیست که این پوشش در چه زمانی صورت گرفته است، اما ظاهراً از مرمتهای دوره قاجاری است. دو در نقره ای با کتیبه های مذهب در شمال و جنوب آرامگاه قرار دارد. در جنوب قبر شیخ، مزار شیخ حیدر (پدر شاه اسماعیل اول) با صندوقچه ای چوبی و منبت کاری شده قرار گرفته و دو قبر دیگر در محوطه آرامگاه و جبهه شمالی قبر شیخ واقع شده است. قبری که به در شمالی نزدیکتر است گور شیخ ابراهیم، مشهور به شیخ شاه، نواده شیخ و قبر مجاور آرامگاه شیخ از آن صدرالدین موسی فرزند و جانشین اوست. گنبد الله الله هر ساله محل بازدید بسیاری از گردشگران داخلی و حتی توریسم های خارجی می باشد.

